

เรื่อง การศึกษาความต้องการอาชีพเสริม ของเกษตรกรตำบลเนินง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน
ปีที่ทำการวิจัย 2546

บทคัดย่อของ

นายถาวร	กลีบแก้ว
นายจ้านง	บุญสุยา
นายเดช	ยอดไผอินทร์
นายวุฒิพงษ์	จำเนตร
นายวุฒิชัย	บุญทวี
นายวิเชียร	เสริมงาม
นายพงษ์ศักดิ์	สุริยุทธ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเนินง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี พ.ศ. 2546
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเนินง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี พ.ศ. 2546 ระหว่างเกษตรกรเพศชาย กับเกษตรกรเพศหญิง
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพเสริม ให้กับเกษตรกรตำบลเนินง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี พ.ศ. 2546

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรตำบลเนินง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 19 หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 11,647 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรตำบลเนินง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 11 หมู่ที่ 13 และหมู่ที่ 15 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านเป็นเลขที่คี่ หมู่บ้านละ 20 คน สุ่มจากเพศชาย หมู่บ้านละ 10 คน และสุ่มจากเพศหญิง หมู่บ้าน

ละ 10 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวนทั้งสิ้น 160 คน แบ่งออกได้เป็น เกษตรกรที่เป็นเพศชาย จำนวน 80 คน และเกษตรกรที่เป็นเพศหญิง จำนวน 80 คน

3. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความต้องการ อาชีพเสริม ของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี พ.ศ. 2546 ซึ่งจัดทำในลักษณะการ กำหนดข้อมูล จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของเกษตรกร ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546 ทั้ง 5 ด้าน และตอนที่ 3 ข้อมูลการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกร ตำบลเจียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 5 ด้าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุง และผ่านการตรวจสอบจาก ผศ. ดร. ทองสุข วันแสน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยแล้ว นำไป เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มจากบ้านเลขที่ และเก็บรวบรวมตามเพศของกลุ่ม ตัวอย่าง ในระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2546 แล้วนำแบบสอบถามมา ดำเนินการตามวิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของเกษตรกร โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

5.3 เปรียบเทียบความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเจียง ระหว่าง เกษตรกรที่เพศชาย กับเกษตรกรเพศหญิง เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t - test

5.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพเสริม ของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี พ.ศ. 2546 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาความแต่ละประเด็น แล้วสรุปเชิง บรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลสรุปดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546 ในกรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า อาชีพเสริมที่เกษตรกรตำบลเจียงทั้งหมดมีความ ต้องการ คือ อาชีพปลูกผัก คิดเป็นร้อยละ 47.50 อาชีพเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 32.50 อาชีพ ประมง คิดเป็นร้อยละ 4.38 อาชีพหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 6.25 และอาชีพทอผ้า คิดเป็นร้อยละ 9.37

2. ผลการศึกษาความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546 ในกรณีภาพรวมรายด้าน แยกตามเพศ พบว่า

2.1) เกษตรกรที่เป็นเพศชาย อาชีพที่เกษตรกรมีความต้องการ คือ อาชีพปลูกผัก คิดเป็นร้อยละ 53.75 อาชีพเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 37.50 อาชีพประมง คิดเป็นร้อยละ 5.00 อาชีพหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 2.50 และอาชีพทอผ้า คิดเป็นร้อยละ 2.50

2.2) เกษตรกรที่เป็นเพศหญิง อาชีพที่เกษตรกรมีความต้องการ คือ อาชีพปลูกผัก คิดเป็นร้อยละ 42.50 อาชีพเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 27.50 อาชีพประมง คิดเป็นร้อยละ 3.75 อาชีพหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 10.00 และอาชีพทอผ้า คิดเป็นร้อยละ 16.25

3. ผลการศึกษาความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรตำบลเจนีง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546 ในกรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า

3.1) ความต้องการอาชีพเสริมปลูกผัก

3.1.1) ความต้องการอาชีพเสริมปลูกผัก ด้านความต้องการความช่วยเหลือ ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตลาด และด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.29, 3.91, 4.03, 4.00$ $S = 0.70, 0.88, 0.77, 0.82$)

3.1.2) ความต้องการอาชีพเสริมปลูกผัก ด้านแหล่งเงินทุน อยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.80$ $S = 2.00$)

3.2) ความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์

3.2.1) ความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์ ด้านความต้องการความช่วยเหลือ ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และด้านแหล่งเงินทุน อยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.26, 4.12, 4.07$ $S = 0.81, 0.85, 0.79$)

3.2.2) ความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์ ด้านการตลาด อยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันในระดับน้อย ($\bar{X} = 4.21$ $S = 1.17$)

3.2.3) ความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก และเป็นความต้องการที่สอดคล้องกันในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.87$ $S = 1.26$)

4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการอาชีพเสริม ปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ ของเกษตรกรตำบลเจนีง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546 ในกรณีภาพรวมรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า

4.1) ผลการเปรียบเทียบความต้องการอาชีพเสริมปลูกผัก และต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลเจนีง ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ในปี 2546 ในกรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า ความต้องการอาชีพเสริมปลูกผัก และต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลเจนีง ปี 2546 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และด้านการตลาด ส่วนในด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ด้านแหล่งเงินทุน และด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4.2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์ และต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลเจียง ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ในปี 2546 ในกรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า ความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์ และความต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลเจียง ปี 2546 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการตลาด ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ด้านแหล่งเงินทุน และด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการอาชีพเสริมปลูกผัก และความต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลเจียง หลังเสร็จฤดูทำนา ปี 2546 พบว่า

5.1) ด้านความต้องการความช่วยเหลือ เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการเตรียมดิน

5.2) ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ การสาธิต ข้อมูลทางวิชาการ การจัดอบรมสัมมนา และข้อมูลข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ

5.3) ด้านแหล่งเงินทุน เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ กองทุนส่งเสริมอาชีพ แหล่งเงินกู้ในระบบ และแหล่งเงินกู้นอกระบบ

5.4) ด้านการตลาด เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ แหล่งจำหน่าย การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ แนวโน้มการขยายตลาด และบรรจุภัณฑ์

5.5) ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ การบำรุงรักษา วัสดุคืบ และเครื่องจักร

6. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการอาชีพเสริมเลี้ยงสัตว์ และความต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลเจียง ปี 2546 พบว่า

6.1) ด้านความต้องการความช่วยเหลือ เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ พันธุ์สัตว์ การดูแลและป้องกันโรค ประเภทของสัตว์ อาหาร และสถานที่เลี้ยง

6.2) ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ข้อมูลทางวิชาการ การสาธิต การจัดอบรมสัมมนา และข้อมูลข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ

6.3) ด้านแหล่งเงินทุน เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้าน ต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ กองทุนส่งเสริมอาชีพ แหล่งเงินกู้ในระบบ และแหล่งเงินกู้นอกระบบ

6.4) ด้านการตลาด เกษตรกร ต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ แหล่งจำหน่าย การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ แนวโน้มการขายตลาด และบรรจุภัณฑ์

6.5) ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์เกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ การบำรุงรักษา วัสดุคืบ และ เครื่องจักร